

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 11. januarja 2018

Revizorji EU pravijo, da je treba regionalno podporo Jaspersa, ki jo izvajata Komisija in Evropska investicijska banka, bolje usmerjati

V skladu z ugotovitvami v novem poročilu Evropskega računskega sodišča ima pobuda EU, ki jo upravlja Evropska investicijska banka, za pomoč državam članicam pri pripravi vlog za pridobitev sredstev Kohezijskega sklada in regionalnih skladov pomembne slabosti. Revizorji pravijo, da je pobuda Skupna pomoč pri podpori projektov v evropskih regijah (Jaspers) prispevala k hitrejšim odobritvam projektov, ni pa mogla vplivati na črpanje sredstev EU. Po njihovih ugotovitvah bi bilo treba podporo v okviru Jaspersa bolje usmerjati.

Evropska Komisija in Evropska investicijska banka sta ustanovili Jaspers, da bi državam članicam, ki so se EU pridružile leta 2004 ali kasneje, zagotovili neodvisno in brezplačno svetovanje, ki bi jim pomagalo pripraviti kakovostne predloge za velike regionalne naložbene projekte.

Revizorji so obiskali Hrvaško, Malto, Poljsko in Romunijo, v revizijo pa je bilo vključeno obdobje od leta 2006 do konca leta 2016. Pri opredelitvi glavnih ciljev ter vlog in odgovornosti Jaspersa so našli slabosti, zaradi katerih je prišlo do pomanjkljivosti v delovanju in tveganja za odgovornost.

„Jaspers ni dovolj usmerjal pomoči, zato je bilo veliko nalog preklicanih ali začasno ustavljenih,“ je povedal Oskar Herics, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za to poročilo. „Pobuda je bila zasnovana za obdobje 2007–2013, trajanje njenega delovanja pa je bilo kasneje podaljšano, ker pa nima jasnih merljivih ciljev, ni mogoče dokazati, da je dosegla svoj namen.“

Na začetku obdobja 2014–2020 je Jaspers začel podpirati velike projekte z zamudami, ki jih je bilo treba prenesti iz prejšnjega programskega obdobja, države članice pa je začel spodbujati, naj več uporabljajo brezplačno pomoč med izvajanjem projektov, čeprav to nista bili prioriteti.

Pri vzpostavljanju nove funkcije neodvisnega pregleda kakovosti za programsko obdobje 2014–2020 so bile pomembne slabosti. To, da je bila ista oseba odgovorna za potrjevanje neodvisnih pregledov kakovosti in svetovalno delo, je zmanjšalo neodvisnost pregledov kakovosti Jaspersa, pravijo revizorji, ki so opozorili tudi na veliko tveganje nezadostne nepristranskosti Jaspersove svetovalne funkcije.

Pomoč, ki jo je zagotavljal Jaspers, je bila relativno celovita, prispevala je k hitrejšim odobritvam projektov, na splošno pa je imela tudi učinek na kakovost revidiranih velikih projektov. Toda revizorji so ugotovili, da je imela majhen učinek na načrtovan obseg, rezultate in časovni načrt izvajanja projektov ali pa ga sploh ni imela. Komisija je v obdobju 2007–2013 potrebovala manj časa za odobritev velikih projektov, če jim je Jaspers

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila Evropskega računskega sodišča.

Celo poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – uradni govorec

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tiskovni predstavnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

zagotovil pomoč. Vendar Jaspers na splošno ni mogel imeti učinka na črpanje sredstev EU. To je bilo večinoma posledica zamud pri izvajanju na ravni projektov.

Revizorji pravijo, da se je Jaspers sčasoma bolj osredotočil na krepitev upravnih zmogljivosti držav članic. Učinek Jaspersa na upravne zmogljivosti ni privedel do višje stopnje neodvisnosti od pomoči. Nacionalni organi in tudi projektni upravičenci so navedli, da je imel Jaspers pozitiven učinek na njihove upravne zmogljivosti, vendar revizorji niso našli dokazov za to.

Zaradi ugotovljenih slabosti in znatnih pomanjkljivosti pri načrtovanju, spremljanju in ocenjevanju dejavnosti Jaspersa je bilo ogroženo uspešno delovanje pobude, zlasti v smislu učinkovitosti in uspešnosti.

Revizorji Komisiji priporočajo, naj:

- prevzame večji nadzor nad strateškim načrtovanjem Jaspersa, da bi omogočila njegovo postopno ukinitve, ko bodo izpolnjeni glavni cilji,
- sprejme takojšnje ukrepe za ublažitev velikega tveganja pristranskosti, kadar Jaspers neodvisno pregleduje projekte, ki so prejeli svetovalno podporo,
- si zagotovi popoln dostop, da bi lahko preverila kakovost postopkov neodvisnih pregledov, ki jih izvaja Jaspers,
- usmeri pomoč Jaspersa glede na razvoj projekta in se še naprej osredotoča na svetovanje za velike projekte,
- dejavnosti Jaspersa vključi v lastno strategijo tehnične pomoči,
- postopoma prilagodi dejavnosti Jaspersa za krepitev zmogljivosti v državah članicah, da bi jim zagotovila spodbude za doseganje trajnostne ravni upravnih zmogljivosti,
- uvede celovito spremljanje in vrednotenje ter
- zagotovi, da so stroški Jaspersa razumni in da odražajo dejanske nastale stroške.

Pojasnila za urednike

Jaspers skupaj financirajo Evropska investicijska banka, Evropska komisija (iz proračuna EU) in Evropska banka za obnovo in razvoj. Te tri partnerice soglasno sprejemajo strateške odločitve glede usmeritve pobude in nadzora nad njo.

Dejanski stroški Jaspersa so od začetka njegovega delovanja leta 2006 do konca leta 2016 znašali približno 284 milijonov EUR. Približno 79 % je bilo financiranih iz proračuna EU, preostanek pa sta zagotovili drugi partnerici v obliki uslužbencev, ki sta jih dodelili Jaspersu. Od leta 2006 do decembra 2016 je Komisija odobrila 963 velikih projektov iz programskega obdobja 2007–2013. Od teh jih je Jaspers podprl približno 53 %. Skupni znesek, vložen v te projekte, ki jih je podprl Jaspers, je znašal približno 77,6 milijarde EUR, skupni prispevek EU pa 46,2 milijarde EUR.

Jaspers upravlja poseben oddelek na Evropski investicijski banki v Luxembourgju. Ima približno 124 uslužbencev in tri regionalne urade v Varšavi, na Dunaju in v Bukarešti ter podružnico v Bruslju.

Na Hrvaškem in Poljskem je Sodišče revizijo izvedlo v sodelovanju z njunima vrhovnima revizijskima institucijama, ki sta istočasno izvajali svoji reviziji učinka Jaspersa na nacionalni ravni. Sodišče pričakuje, da bo februarja 2018 objavilo ločeno skupno poročilo s tema dvema vrhovnima revizijskima institucijama.

Posebno poročilo št. 1/2018 – Skupna pomoč pri podpori projektov v evropskih regijah (JASPERS) – čas za boljše usmerjanje – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.